

som paa det Tidspunkt, da Boniteringen fandt Sted, var mangelfuld i forskellige Henseender og derfor fik en lav Takst, ved Hjælp af Grundforbedringsarbejderne har opnaaet en betydelig højere Værdi, og derved er der kommet Ulighed og Uensartethed til Stede mellem de forskellige Jorders Værdsætning i Hartkorn. Den daværende Skattematrikel skulde skaffes til Veje, som der udtrykkelig staa i Forordningen, for at det skulde blive muligt at foretage en retfærdig Fordeling af Hartkornet i Forhold til de forskellige Ejendommers Godhed og Størrelse. Det var jo et priseligt Formaal, og jeg skønner, at hvis vi i en nær Fremtid agter at gaa over til at tage en større Procentdel af vore Skatter paa et saa rationelt Grundlag, som Grundskatterne maa siges at være, skylder vi ogsaa at skaffe en større Ensartethed til Veje, saa at Udskrivningen kan foregaa retfærdigt. Det ligger imidlertid ikke for paa nærværende Tidspunkt, men det er dog rigtigt allerede nu at henpege paa, at det efter al Sandsynlighed vil blive nødvendigt. Der er ogsaa opdyrket forskellige Udmærker og Overdrev. Moser, Enge og Søer er tølagne i de senere Aar, og dette peger i Retning af en virkelig ny og gennemgribende Værdsættelse af Jorderne efter deres Godhed. Vi er i de senere Aar gaaet ned ad Bakke i Henseende til en retfærdig Beskatning, for saa vidt man anser Grundskatter for at være et godt Skatteobjekt. I 1872 havde vi 9 Mill. Kr. i Skatteindtægt i den danske Statskasse af Grundskatterne, medens vi kun havde $29\frac{1}{2}$ Mill. af Forbrugsskatter og Indkomstskaften. Der var altsaa et Forhold som 1:3. I 1910 havde vi $5\frac{1}{2}$ Mill. af Grundskatten, men 72 Millioner af Forbrugsskatter og Indkomstskaften. Det kalder jeg en Tilbagegang, idet Forholdet fra at være som 1:3 nu er 1:12.

Medens man saaledes maa ønske en almindelig Jordvurdering i Øjeblikket, maa vi alle tillige være Tilhængere af en Ejendomsskyldsætning, der bringer det rette Forhold i Stand mellem Skyldværdien og Handelsværdien. Det er simpel Retfærdighed. Og bliver det ikke praktiseret, sker der i Virkeligheden betydelige Tab, som det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (N. Neergaard) allerede omtalte. Der er ikke mindre end en halv Snes forskellige Forhold i det praktiske Liv, hvis Gennemførelse er befinget af, at man til enhver Tid kommer til en retfærdig Ejendomsskyldsætning. Jeg omtalte ved sidste Behandling af denne Sag

disse enkelte Tilfælde, og jeg skal afholde mig derfra i Dag, idet jeg henviser til mine tidligere Udtalelser. Maa jeg imidlertid i denne Forbindelse minde om, at det at røre ved Grundskatterne ingenlunde er at tage mere Skat fra Landbruget, tværtimod. Selv om Landbrugets Ejendomsværdier har været stigende siden 1909, har Købstadsejendommene i Sandhed ogsaa været det. Men hver Gang man udtaler sig om disse Spørgsmaal, faar man baade i dette høje Ting og udenfor det Indtryk af, at det er, som om man nu vilde have en højere Skat af Landbruget, men Købstædernes og Hovedstadens Grundejendomme repræsenterer snart de samme Værdier som Landbrugets Jorder, og om at deres Værdi har været stigende i de senere Aar i et lige saa hurtigt Tempo som Landbrugjordernes Værdi, tvivler jeg ikke, saa Forøgelsen af Grundskatterne er ikke nogen Forfordeling af Landet til Fordel for Byerne og heller ikke omvendt. Men af den Omstændighed, at man regelmæssigt ser Landbrugets Repræsentanter angribe dette Krav, medens Byrepræsentanterne forholder sig passive eller er Tilhængere af det, faar man ofte det Indtryk, at Landborepræsentanterne mener, der her er noget, som specielt rammer dem, her er der Interesser at værne. Det synes jeg er urigtigt.

Jeg tillader mig at henstille til Administrationen eller maaske til den højtærede Finansminister at paabyde Overskyldraadet at drage Omsorg for, at en Særvurdering af de forskellige større eller mindre monopoliserede Virksomheder, af hvilke vi har adskillige trindt om i Landet, bliver bogført for sig. Det har sin Interesse at vide, hvilke Værdier der staa i Apoteker, Varieteer, Biografteatre, Krohold og deslige. Noget lignende gælder de forskellige Luksusbygninger, der er knyttede til Landbruget uden at være absolut nødvendige for Landejendommenes Drift. Det vil i alle Tilfælde faa den Betydning, at Sammenligningen mellem By og Land, naar Talen bliver om Vinding og Tab ved at gaa fra Ejendomsskyld til Grundskyld, bliver lettere. Ligeledes vil det faa Betydning, naar der bliver stillet Krav om, at hvis Bygningerne skal udgaa, skal vi i visse Tilfælde have en særlig Bygningsafgift, og det er sandsynligt, at man til sin Tid vil stille Krav om en særlig Bygningsafgift for ikke at lette de store Gaarde at gaa fra Ejendomsskyld over til Grundskyld.

Forslaget om en 3-aarig Vurderings-